

Antalné Szabó Ágnes: Helyesírásunk öröksége (Nemzeti Tankönyvkiadó, 2004. 112 o.)

A Nemzeti Tankönyvkiadó gondozásában megjelent a Simonyi Zsigmond helyesírási verseny 2002. és 2003. évi anyagának, feladatlapjainak és tollbamondásszövegeinek a gyűjteménye. A könyv szerzője az ELTE BTK Mai Magyar Nyelvi Tanszékének tanára, akinek irányításával a tanszék 1998 óta minden évben megszervezi a helyesírási verseny döntőjét az 5–8. osztályos diákok, vagyis a 10–14 éves korosztály számára. A verseny és az arra való felkészülés igen fontos szerepet tölt be a részt vevő tanulók anyanyelvszeretetének, nyelvi tudatosságának a fejlesztésében; a könyv pedig nagy mértékben segíti, megkönnyíti a felkészítő tanárok és az érdeklődő diákok munkáját azzal, hogy hozzáférhetővé teszi számukra (és így az érdeklődő közvélemény számára is) az említett két év területi megyei, fővárosi, valamint Kárpát-medencei döntőjének az anyagát. Ez a verseny nemcsak a magyarországi tanulók komoly szellemi erőpróbája, hanem a határontúli magyar közösségeké is, hiszen minden évben részt vesznek rajta a határontúli magyar iskolák legjobb helyesíró diákjai is.

A könyv tartalmánál fogva azonban nemcsak a Simonyi-versenyre való felkészüléshez nyújt hasznos segítséget, hanem tanítási segédkönyvként is használható, és így ajánlható minden magyar szakos tanárnak. Az anyanyelvüket szerető diákoknak pedig gyakorlókönyvként tehet jó szolgálatot. Érdekes, sokoldalú, gyakran játékos feladataival szinte észrevétlenül hozzájárulhat ahhoz, hogy az igényesség legyen az egyik döntő szempont az anyanyelven történő írásbeli munkák létrehozásakor. Másrészt, a feladatmegoldások segítenek tudatosítani a helyesírás értelemtükröző szerepét. Ebből a szempontból érdemes kiemelni, hogy a könyv tartalmaz két igen jól használható tanulmányt a magyar helyesírás legnehezebben elsajátítható területeiről, a földrajzi nevek, valamint

az egybeírás-különírás kérdésköréből, elsősorban tanítás- és tanulásmódszertani oldalról közelítve meg a kérdést. A szerző saját tanítási tapasztalataiból kiindulva hangsúlyozza, hogy minden esetben a szabályok közötti összefüggések megláttatására, a rendszerszerűség bemutatására kell törekedni; hiszen a helyesírás nem csak képesség, készség dolga, hanem megtanulható területe az anyanyelvoktatásnak, mivel logikus, egymással összefüggő szabályokból áll.

A könyv felépítése a következő:

A kiadvány első oldalain a nyelvről szóló rövid írást olvashatunk Simonyi Zsigmondtól, majd Tóth Árpád, Bárczi Géza, Tompa József és mások néhány soros emlékezései következnek Simonyiról. Ezt a kiemelkedő nyelvész főbb műveinek felsorolása követi.

Az emlékező oldalak után a korábban említett tanulmányok kaptak helyet. Majd ezt követi a verseny szervezőbizottsága által összeállított versenyszabályzat, illetve a verseny részletes tananyaga, amely egyértelművé teszi, hogy mindenki egyenlő eséllyel indulhat rajta, aki kellő érdeklődéssel és szorgalommal foglalkozik a helyesírással. A kiadvány közzéteszi az útmutatót is a tollbamondáshoz és a feladatlapok javításához.

Ezután megismerhetjük a 2002. és a 2003. évi egyéni és csapatverseny eredményét. Majd következnek a feladatlapok és a tollbamondásszövegek (évenkénti és területi bontásban), továbbá a feladatlapok megoldása. Végül a helyesírási verseny támogatóinak sora zárja a könyvet.

Balogh Judit